

AUSTAVINDEN

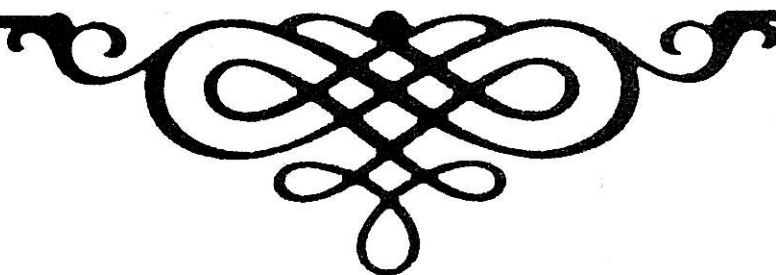
ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

Årg. 8
1986

Nr. 4

Stort Julenummer

På Gjerhaugen er det kommet opp et praktfullt våningshus
nærmest på tomta der smia stod.

Vi ønska Anne Berit, Gaute, Asbjørn og Oddmund får feire
jul i nystua og et hjertelig til lykke.

Geir Nygård m/frue ønskes til lykke med sin lille sønn.

Åsmund, Elly og Ørjan Håheim ønskes velkommen til bygda.

Det meldes om nye innflyttere hos Hilda Hansen, som
sjøl har flytta til byen, hennesdatter Gerd er nå
flyttet inn.

I følge tinglysning har Ole Karlsen m/ fam. overtatt
gammelhuset til Arne Hansen.

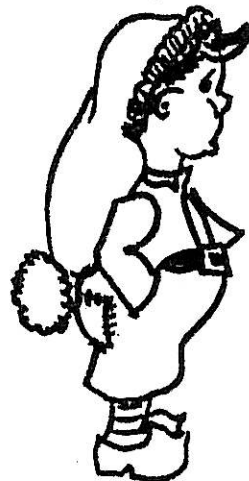
Marit er blitt gårdeier på Åsheim.

Og videre har Bård Jensen overtatt etter sin far Kåre.

Vi ønsker Magda velkommen hjem fra Vestlandstur hos
døtrene sine.

SISTE:

Overskuddet for Grendelagets Julemesse/basar
ble på vel 13 000 ! ! !

No er det jul igjen...

Ja, så står det julesangen. Men i skrivende stund er vi midt i november, - den tristeste av alle måneder. Bevares, hele høsten utover har da vært fin. Men likevel - november er verken fugl eller fisk, grå og trist med ustabil regn en dag - og snøslaps neste dag. Sola er borte og det mørkner tidlig på ettermiddagen.

Med en slik bakgrunn og stemning skal en stakkar trylle fram julebetraktninger for Austavindens julenummer. Det må være dømt til å bli ganske misslykket.--

Hvad er og betyr julen med hele sitt "vesen" for deg og meg? Jeg har lyst å starte med noen vers av en kjent ordkunstner vi alle kjenner. Med enkle forståelige vendinger som ofte treffer oss rett inn i sjela og samvittigheten.

Du som har i hus og lade, gå med fryd til festens bord!
Finn så Boken der det står om Herrens budskap: Fred på jord!
Har du funnet den omsider-like gjemt som grundig glemt,
vil du tørre støvet av den- og bli rørt og høytidsstemt.-

Klokker kimer gjennom snødrev. Hvil deg trygt på din divan,
mens du stirrer dypt beveget på din vakre julegran!
Du har all ting på det tørre;- penger, kone, barn og hjem.
Herren steller godt med sine-, så ver glad du er av dem.

Og du leser høyt av Skriften- riktignok med noe bry,-
for det er så lenge siden, at den virker rent som ny.-
Og du glemmer nesten tanken på et mulig aksjefall,
ved de skjønne ord om barnet som blev båret i en stall.

Hvor det gjør deg varm om hjeret slik å bli som barn igjen.
Det er nesten som du føler deg som Jesu omgangsvenn!
Ja, når spurvene i neket titter glad mot ruten inn,
er det som om englevinger vokser ut på ryggen din.

Glade budskap: Fred på jorden og i men'skets velbehag!
Aldrig smakte ribbedrammen velfortjent som nå idag.
Barna sover.- Fruen leser.- Pjølter perler frisk og kald.
Liflig dufter havaneser.- Men ingen duft av fattig barn og stall!

-Fra "BESTEBORGERS JUL" av Arne Paache-Aasen.

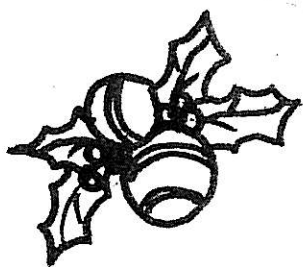
Ja, dette var julevers med ironi og beskhet-, og sannhet om oss alle? Vi er kanskje ikke så bra som denne besteborgeren,

fordi Boken med budskapet ikke bare er "bortgjemt", -Vi "glemmer" endog å lese ordene!! Sermonien passer liksom ikke inn i vårt eget- og TV- programmet, selv om lesningen er gjort på 10 minutter. Vi er også "besteborger", på alle vis, -trygg økonomi, vakre hjem, familie o.s.v. Og julefeiringa mangler ingen ting for kropp og sjel. Men likevel kan vi vel trøste oss med at vi blir da liksom litt "snillere" i jula. Vi minnes jo godt historiene fra verdenskrigens skyttergraver: Om soldatene som la igjen våpnene, krøp over slagmarkene til fienden og feiret jul ei lita stakkars stund ilag på fatteslig vis. -Etterpå kom de seg over til sitt jordhull og sin jobb, -å drepe hverandre! --- Om julens fredsbudskap ikke blev lest eller tenkt på i disse juletreff, så var vel "ånden" av budskapet tilstede likevel. Der var fred og godhet mellom menneskene endog i krigens jordhull. Skal da ikke vi i all vår overflod og velstand kan utøve fred og godhet mellom hverandre ?

Om vi kanskje ikke kjenner antydninger engang- av "englevinger", så la oss ikke fortvile likevel. Det er stort og godt at familier og slekter samles i glede og festlig samver, i heim og grendelag. Og glemmer vi fortsatt å lese julens budskap? La oss da i det minste gå ut alene under stjernehimlen, -være stille et øyeblikk -å takke for at vi enno en gang får feire julen og solvørv med velferd, trygghet og fred omkring oss. Da må det også bli fred inni oss. - Og julens ånd og budskap er også hos oss, -likevel... Det står til oss sjøl hver og en, at vi får ei-

GOD JULEHELG 1986!

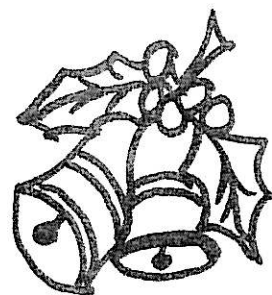
JøKo.

GODE ØNSKER:

Jeg tror på styrken i varme tanker fra gode mennesker som vil oss vel. Å, om vi kunne bli mot hverandre som helst vi ville det mot oss selv

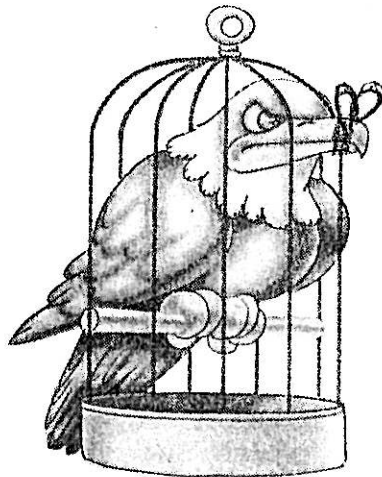
Å, la oss tro at de gode tanker vi har å gi av vårt hjertes trang, har rare lønnlige krefter i seg. Og skal bli oppfylt før oss en gang.

VÆRSÅGOD PLASSEN ER DIN

I hvet eneste utgitte nummer av Austavinden siden den blei til, har leserne måttet se at det var noen skriblerier fra min hånd. Mange ha nok ønska meg innsatt i bur og nebbet overbotten, - i håp om at jeg skulle skrive mindre, - eller intet. I et julenummer før har jeg forlova meg om at nå skulle det være slutt, - men den gang holdt jeg ikke lovnaden, så derfor skal jeg ikke si stort mere enn - sider j e g ha fyllt opp med forskjellig jåss tidligere, kan nå disponees av andre.

Håper ikke alle som har lovet å skrive innlegg til Austavinden, - og har "glemt det" - sier som så: "vi savner den ikke om den ikke kommer". Avisen kan bæres om flere gjør noe for den..

Sing.

VI VIL ØNSKE ALLE LESERE AV AUSTAVINDEN

E I R I K T I G H Y G G E L I G J U L E H E L G
O G E T F R E D F U L L T N Y T T Å R!

OM MELLOMSTUVOGGA KUNNE FORTELLE . . . . .

Den 20-11-1892 giftet bestemor og bestefar seg. Det var sikkert stor glede, spesielt siden han bestefar måtte ro fra Virak til Elvegård hele tre ganger for og be om å få gifte seg. Men det blei et høytidelig ja fra hennes foreldre, og en stor lønn syntes han, for de to bommturan han hadde rodd. Alle som leser Austavinden vet eller har hørt om de. De regna med at det kunne bli småfolk i stua. Bestefar fant fine furuplanker og laga en god og stabil vogge, den er like hel i dag selv om den er fora under meian to-tre ganger.

Da 3 år var gått kom odelsgutten, som fikk navnet Karl Johan Ravn, som forøvrig blir Austavindens redaktør's bestefar, der hør du Kjell-Olav. Siden kom der titt og ofte ett barn i Mellastua, hele 10 stykker, 5 gutter og 5 piker. Nå var jo dette før både barnebegrensning og ikke minst likestillingstida. Men 10 stk. i en fattig og dårlig tid syntes de var nok. Bestefar hengte vogga opp i eldhus-taket. Men de gamlesa ofte mennesker spør, men Gud rår, Vår herre mente vel at også jeg skulle ha en mor. Da 3 år og 4 mdr. var gått måtte nok han bestefar bære vogga inn igjen. Tror han var 55 år og hun 43 år. Det skjønneste kom nok sist, det blir ei jente som fikk Elisabeth. Dere som nå er voksen og litt på åran veit jo at det er homamma. Den tiden var det nesten alltid ei bestemor i huset som var gammel og satt med bundingen og samtidig trødde voggemeien, hun satt vel der og nynet og tenkte tilbake på sin tid som ung med små barn. Vogga står ved skrivebordet mitt, den er i samme stand, merka av tenner som har bitt og meget slitt, men den virker så varm. Da vi hadde fått vår sønn Arne Kristian hadde mamma reid opp vogga til vi kom hjem med han, tror vi var like glad og taknemlig, ett levende barn lå atter i den. Den var mamma sin arv fra Virak, og jeg har arvet den fra henne, og om noen år får kanskje jeg senoen bli lagt i vogga med samme glede som i Mellastua.

Men ofte tenker jeg, du og du for et slit og for en kjærlighet som skulle øses ut til så mange. Bestefar var jo døvstum han hørte ikke skriking. Og mannfolka hadde jo sikkert nok med sitt. Så natt og dag var det bestemor som sto for ungestellet. Tina Indregard fortalte for mammaat bestemor var så svak etter siste fødsel at de måtte legge barnet til brystet hennes, hun maktet ikke og gjøre det selv. Hun var mer enn utslitt.

Nå var det ikke bare i mellastua at det kom mange, men det var jo en ære og rikdom og ha mange barn. De følte glede og taknemlighet for hver en. Han Oluf Olsa sa det så vakkert. Børn er herrens gave. Onkel Edvin fortalte meg dette. Han var 13-14 år da mamma blei født. Det var 2. aug. i 1916 ett fintvær onkel Adolf og han satt Låvebrua og spilla tolvstein, Bestemor kommer ut av morra fjøsen, hun bærer 2 melkebøtter med mye oppi. Plutselig setter hun fra seg bøttene, hviler seg mot ett tømmerlass, slår hendene for øynene, så gråter hun. Hva gråter mor før ho har jo mye melk i bøttene og de var den dagen lovet hver sin kopp siladråpe. Da kommer bestefar, tar bøttene bærer dem inn, går tilbake stryker henne over håret, står med henne inn. Ungene var ikke opplyst om slike ting den

gangen. Men så fikk de se ei kjerring sprige til Vollen der det var telefon,ei for inn i Mellastua. Ett par karer går til sjøen, om en 2-3 timer kommer ei dame, det het de som kom fra byen, ikke kjærringer. Bydamen måtte i all hast på utedoet, da ser de hun har kvitforskle over nesten hele seg, hva er dettan sa de til hverandre. Men ho Ingeborg på Bakkan og ho tante Oline de lurte seg under kammersvinduet, ka hørte de tro, jo en unge skreik,tilbake til Låvebrua og fortelle dette, men en tanke tok nok onklene mine, det blir ikkje nåkke siladråpe i dag det var forsmedelig, et uttrykk fra den tiden. Når jeg tenker, noe jeg gjør ofte, på den gamle tiden, den var sikkert dårlig, folk klartese seg med lite. Men de klaga aldri, de arbeide mange gang dobbelt så lang dag som i dag,og hakken til. Da er det trist att vi som har det så lettvindt i det hele tatt klager, vi skulle heller tenke litt bak i tiden. Tenk om mannfolkan før blei satt til brødbaking og bleievask, da tror jeg de ville si at de hadde ei lat kjerring. Alt skulle veves, karde ull, spinne, strikke, ikke noe og kjøpe ferdig. Det er jo underlig at de klarte alt. Nå er bare

Nå er bare 3 stykker igjen av de 11 i vogga, de forteller om en lykkelig sorgfri barndom. Måtte alle barn ha det like godt og trykt i sine vogger. Måtte vi klare og bære motgang og tunge tider så godt som ho bestemor og han bestefar i Mellastua gjorde. Ha kjærlichkeit og glede til hverandre og til alle.

Nå er vi i Adventstiden.

La oss da la tanker og sinn gå mot Betlehem, takke for att verdens frelser blei født, og lagt i en krybbe, han skal være julens hedersgjest.

Til slekt og venner over hele landet ønsker vi God Jul og Godt Nyttår. Fred over jord.

Hilsen Eli Hartvigsen Laborg m/fam.

ONSDAGSKVELDENE PÅ SKOLEN

Onsdag den 24. sept. d.å. starta vi med forberedelsene til årets julemesse/basar. Første møte gikk med til å finne ut hva vi skulle lage og hva som måtte kjøpes inn av forskjellige materiale.

Siden gikk det slag i slag hver onsdag utover høsten. Det ble brodert julepostmapper og julekort, laget filt-nisser, garnnisser og filtgrytelapper. Ved siden av dette var det noen som hadde strikketøy med.

Men det var ikke akkurat noe arbeid for di minste. Derimot ble legoklosser og lekebiler flittig benyttet, så det kunne gå litt vilt for seg noen ganger når iveren ble litt for stor. Men vi fikk da utrettet det vi hadde planlagt og jeg vil takke alle som var med, fra den minste (ca. 5 mnd.) til den eldste (pensj.)

Bo

Og så braket det løs, Lørdag 29. November var her, og Grendelagets basar gikk av stabelen. Og i år som i fjor, det ble en braksuksess med mange fornøyde vinnere og mette kunder fra Grendelagets kafe, med garanterte hjembakte varer!

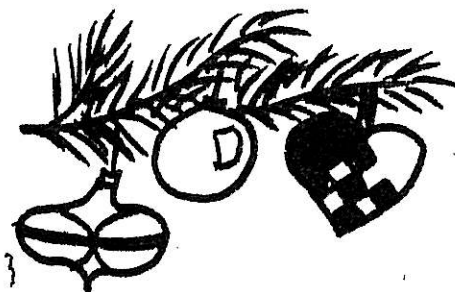
Ja her var det liv og røre, fra klokka 11 om formiddag og til trekning om kvelden klokka 19. Kommite medlemmer og medhjelpere hadde nok å henge fingrene i.

Håndarbeide av ypperste klasse skulle selges sammen med lodder både fra bøker og trommel. Kaffe og kaker, smørbrød, pølser og brus skulle serveres sultne kunder. Kopper og fat, bestikk og glass skulle være reine til enhver tid, og her observertes det at Jørgen gjorde påstanden om at dette bare var kvinnfolkarbeid, ettertrykkelig til skamme! Uten å trekke fram noen spesielle fordi alle gjorde en fantastisk innsats, bør vel Karl-Gunnars emminente teknikk med neggelsaksa når det gjaldt å fjerne mistenkelig små merker på viktige papirer nevnes.

Alt i alt altså en flott dag med et flått arrangement. Så fikk det heller tales at det var noe tynt rundt middagsbordene, spesielt hos barnefamiliene i bygda.

Vi møtes på julemessa til neste år!

Kjell-Olav.

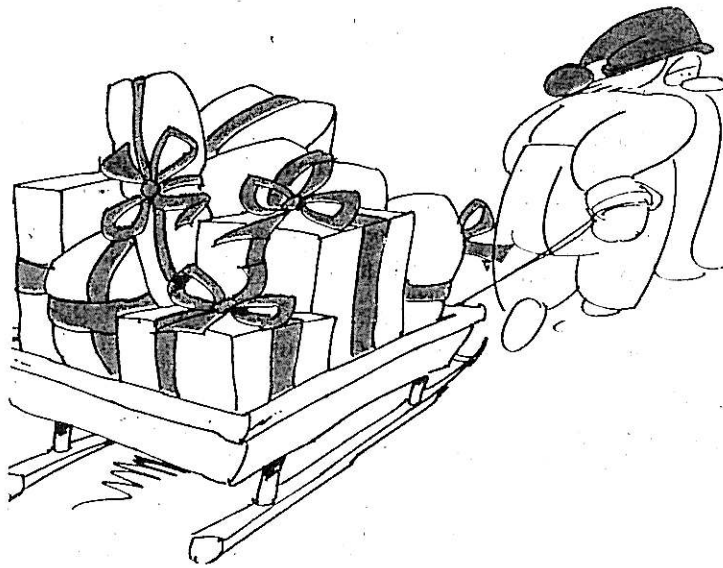

VINNERE AV HOVEDGEVINSTER

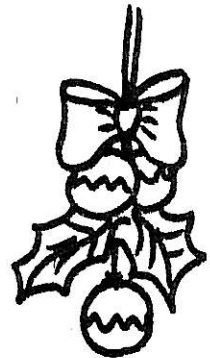

GEVINST:	BOK NR.:	V.NR.:	NAVN:
Julematte	1.	25	Harda Kristiansen, Ankenes Aldershj Ankenes Aldersheim
Tårnkake	6	672	Helge Bjerkelund her
Strikket damekofte	7	28	Fam. Eilertsen her
Heklet Kjøkkensett	6	549	Olga og Nils Dahl her
Heklet kjøkkengardin	4	779	Karin Eriksen Sykhuset
6 Desert- skåler	1	639	Vigdis Aune Minkv. 4 Narvik
Brodert løper	7	302	Magda Olsen her
10kg farin	6	207	Lilly Kongsbakk her
Dukke m. klær og seng	4	697	Hildur og Petter Lind
Rund heklet duk	7	729	Albert Olsen her
Duk m.serv.	2	649	Fam Werner Leite Kongsvik
2 kg multer	7	574	Olga og Nils Dahl her
Barnegenser	6	421	Anna Marie Larsen Håkvik

Lastebil	2	92	Fam. Thorsteinsen her
"Gladgardin"	4	200	Gyda og Jørgen Kongsbakk
Brodert julebilde	2	657	Fred Larsen her
Barnedess m.sete	4	829	Albert Haugen Magnus Bergsgt. 18
TV-kanne	6	99	Svein Yngve Eilertsen her
Juletréfot	6	280	Else Strand
Sofapledd	2	175	Sigfrid Indregard her
Brodert løper	5	949	Gaute Eidissen her
25 kg Mandelpotet	4	212	Kjell Olsen Storjord
Stor Juleduk	5	943	Anna Marie Larsen Håkvik
Knivsett	6	318	Ruth Ingebrigtsen Narvik
Stort fat	7	638	Bjørg Hoff Framneslia
Pute, ubrodert	1	447	Gunnar Olderøy Bogen i Ofoten

Hjemplassen min .....

Navn : Jan Jørgensen

Årgang: 1943

Hjemplassen min er Ankenesstrand, nærmere bestemt Båtberget med Ankenes aldershjem som nærmeste nabo. Jeg ble født på Stranda i desember 1943 og flyttet til Båtberget på min 4 årsdag i 1947. I året 1948 fikk jeg en bror, og året 1949 begynte liksom livet for alvor, for da var han 1 år og skulle være ute, og da måtte jeg passe på han. Men det var ikke like artig hver gang, spesielt når de på min alder var i skogen og lekte cowboy og indianer, og jeg hadde lyst å være med, men jeg måtte passe på den der karen som hverken kunne prate eller leke, men engang fant jeg på noe for å slippe det. Som indianer var man ikke rådløs. Æ gikk inn på kjøkken i skoffa og henta en kniv og sprang ut ~~ut~~ i full fart og rett bak huset, kutta ei klærnsnor og halte brorsan inn til nærmeste bjørk og tjora han der, og så på hau over gjerdet og opp i skogen til de andre. Den kvelden vanka det kjeft.

Ellers vokste jeg opp på Båtberget med mange gode minner. Om sommeren var det badeliv i fjæra. Vi rodde ut til malmbåtan, og det var spennende lek å klatre i ankerkjettingen eller ro mellom roret og båten rett over propellen. Ellers rodde vi til Frammeslia og hentet slippers som vi slepa med oss hjem og laga store flåter av som vi lekte med i fjæra når det var varmt og fint vær. Når vi ble lei av det, for vi innover til torvet på Ankenes. Der hadde vi det moro i vannet. Vi hadde en gammel sykkel uten skjerma og kjekasse og bremse. Med en gutt på styret, en på stanga, en på setet og to på bagasjebæreren (som sto) og siste mann med en fotball mellom hælana, henta vi fart oppe på øverveien, så i full ^{innover} fart forbi gamle Ånesbutikken, Annekjosken og han Antonsen, utover kaia og rett til sjøss. Sykkelen gikk til bunns, men fotballen fløt, og den var betta fast i sykkelen med en lang tråd, og da var det bare å hale opp sykkelen og ta seg en ny tur. Men dette fikk vi kjeft for. De voksne mente dette var livsfarlig, men det syntes ikke vi. Om vinteren hadde vi mye moro. Vi var mye i hoppbakken som vi lagde til i skogen, den ene større enn den andre. Vi gikk også mye på skjøyter, men for å gjøre det, måtte vi gå langt til fjells, helt opp til Svartdalen på ei lita tjønn som heter Lomtjøna. Dit gikk vi etter skoletid og når vi var ferdig med leksene. Det var veldig fint å gå i marka når det ennå ikke var kommet sne og marka var hardfrosen, selv når vi gikk hjem i mørket sånn ved 6-tida, ^{var et lite} Det var 1 timers gang.

Ellers om vinteren var vi unger ute og ravet i sneen. Det var så mye vi kunne låge av den. En vinterkveld det blåste godt, sneen f auk, hadde en gutt i nabolaget gebursdag (10 årsdag), men jeg og en venn var ikke budne. Alle de andre var der. Dette syntes vi var ^{skj} urettferdig at vi måtte ta hevn. For å erte oss, kom en av ungene som var i selskapet, ut på trappa og ropte at nå kommer ho bestemor med ei stor panna lapskaus. Ho der bestemora bodde litt lengre opp i bakken, og da var hevnen grei. Det var bare å finne et langt tau som vi batt mellom portstolpan sånn 10 cm over bakken, og så gikk vi i dekning bak et hushjørne for å vente på resultatet. Joda, om en stund kom gamla med kasserollen på det litt glatte føret med jerrickolugga på føten og både såg og hørte dårlig, og mørkt var det. Vi ventet det verste. Og der gikk ho rett i sperringa! Kasserollen for førre ned over veien, og ho på mage i samme retning helt til det hele stoppa mot en sneskavvel på riksveien.

Etter hvert ble vi større, og lek og tøys ble det slutt på. Vi hadde jo fra barnsben av gått og sett på malmbåtan som lå på havna, så mange av oss gikk noen turer til sjøss da vi ble så store. Jeg var til sjøss i ca. 4 år. Da begynte jeg på Fremover. Bodde i Narvik i ca. 15 år. Da traff jeg ho Marit og flyttet hit til Vidrek i 1982 og trives veldig godt med det. -

God Jul og Godt Nyttår

Hilsen

Britt Oddveig og Inger Elin
Liv og John Martin

GOD JUL I VILLA OG VEDSKJUL!!!

HILSEN

SVEIN YNGVE.

RAPPORT FRA

ITOPBYEN

Jeg ante fred og ingen fare da jeg her om dagen ringte hjem for å høre nytt. Det var faderen som tok telefonen, og det ble pratet litt fram og tilbake, blandt annet om "Austavinden" hvor han jo jobber som journalist.

Da kom sjokket!

Vidreks svar på Jahn Otto Johansen kunne da opplyse sin sønn om at han hadde tildelt ham spalteplass i "Austavindens" julenummer. "Skriv om da du lette etter hybel i Oslo" svarte faderen da jeg spurte hva det skulle handle om. "Det kan jo bli morsomt!"

Tja!

Det å lete etter et sted å bo i Oslo forekom meg ikke akkurat som det morsomste jeg har vært med på, men det var jo endel pussige episoder. Som for eksempel da jeg svarte på en annonse i "Aftenposten" og fikk svar tilbake at "Dessverre leier vi ikke ut til nordlendinger". Uvisst av hvilken grunn.

Jeg kan jo også nevne de som gratis leide ut en hybelleilighet mot pass av en liten unge. I utgangspunktet hørtes det jo greit ut, men det var før jeg fikk vite at ungen bare var en måned gammel.

Nå var jeg jo tross alt heldig. Den første tida fikk jeg bo midlertidig i en kjellerleilighet i Nitedal. Da hadde jeg i allefall tak over hodet og hadde det som base. Men akk! Hvor lenge var Adam i Paradis? Datteren i huset kom hjem igjen, hun var gift allerede så der var det ikke mulighet å få bo lenger.

Da var det bare å flytte igjen. Nå hadde jeg i mellomtiden skaffet meg kontakter slik at jeg nå flyttet inn på et gjesterom i et gammelt hybelhus på Skøyen. Det var gammelt og skittent men jeg kunne i allefall bo der til jeg fikk noe bedre.

Tilslutt klarte jeg å få tak på en liten leilighet på Slemdal, og der bor jeg nå. Leiligheten er passelig stor, ca 65 m², med stue, kjøkken, bad og ett soverom. Møblert er den også, det er til og med peis der. Så hvis det er noen kjente som er på Oslo-tur: ta med en sekk ved og stikk innom.

Husleien går det også an å leve med, ihvertfall hvis man sammenligner med prisnivået ellers her i byen.

Det var nesten slik av og til at man vurderte å skifte yrke og bli oljesjeik istedet.

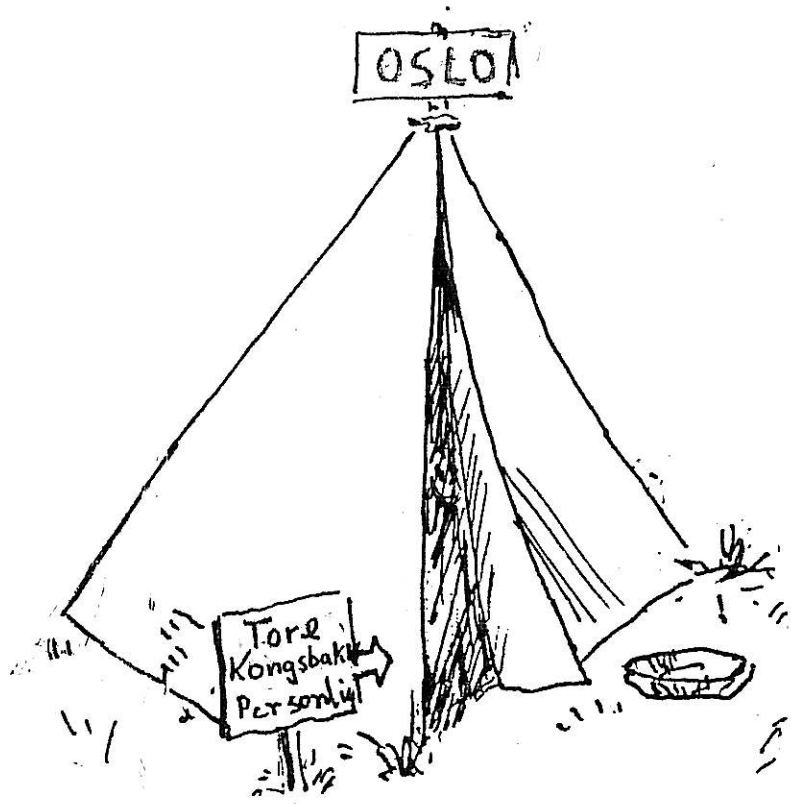
Men nå som husjakta er over får man jo litt bedre tid på kveldene. Da blir det tid til en liten joggetur rundt Sognsvann, en tur på kino eller man stikker innom kjente.

Av "finkulturelle" innslag hittil må jeg nevne "Wenche Myhre Show" som jeg var på for en liten stund siden. Der var det mye fart og morro fra begynnelse til slutt. Rimelig er det også. Oslo kommune subsidierer billettene for sine ansatte med ca 80%. Så nå vet dere hvordan skattepengene brukes.

Vel, vel, dette var noen ord om livet i "Tigerstaden" eller byen med det store hjertet som Oslo også kalles. Jeg vil gjerne sende en takk til Børge Ravn, Gaute og Fred som tok kontakt med kjente for å spørre etter hus.

Helt til slutt vil jeg ønske alle "Austavindens" lesere en riktig
GOD JUL OG GODT NYTT ÅR!

Hilsen Tore

Dette var den første av en serie artikler fra Tore Kongsbakk om hans spennende liv i hovedstaden.

- Følg med! Følg med! -

SPLITTERNY PENSJONIST

Nø for tida er det ikkje mange ting man kan betrakte som personlige hemmeligheter,- det kjem snart i trøkksak's form.

Ho Olga fra Inner-Skarberget har jo tilført bygda mangt og mykje de åran han Albert har hyst ho her. I grunnen har det ikkje skjedd så store aldersforandringa med ho sånn uttanpå ihvertfall, - selv om ho har adressert seg hit omkreng 30 år.

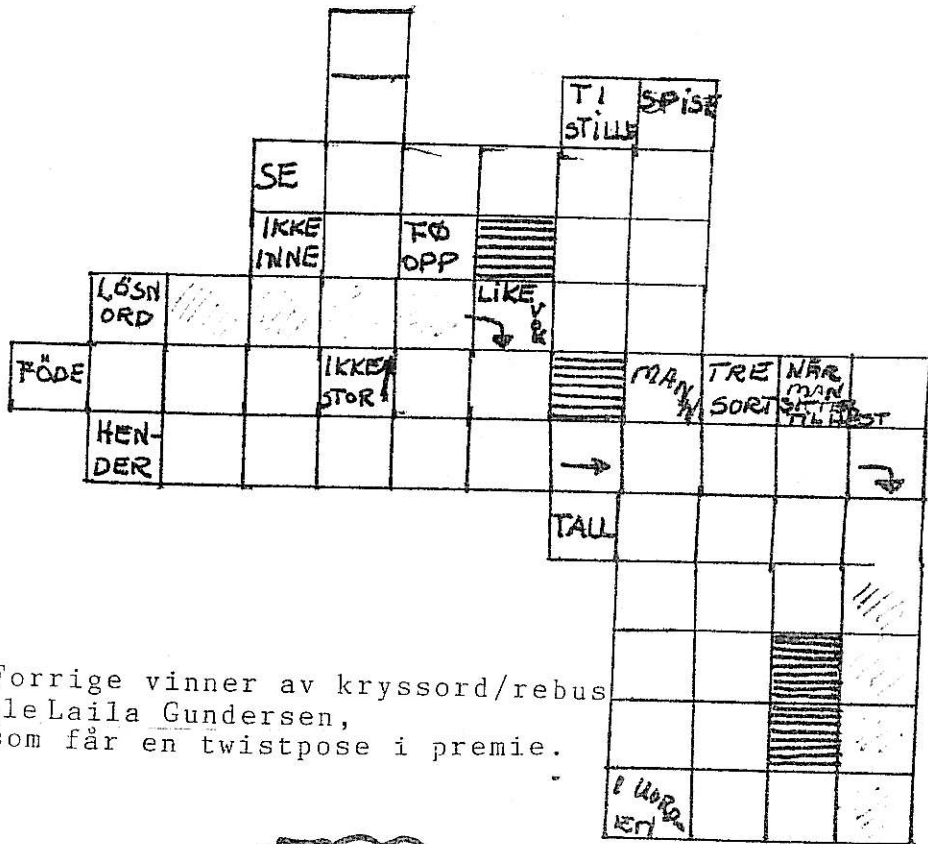
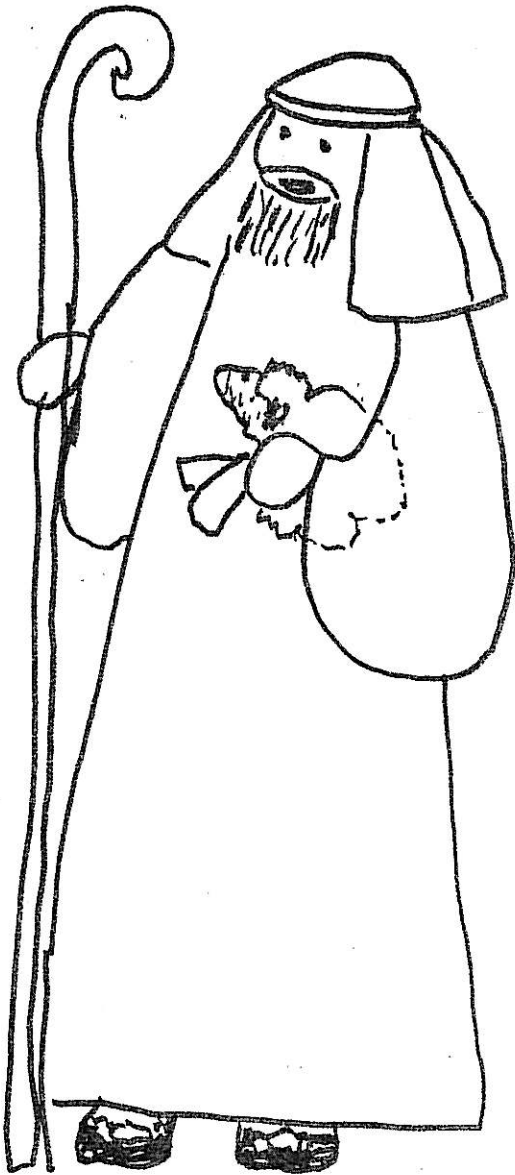
Men åran de har gått og her en novemberdag opplevde ho å gå inn i pensjonistenes rekker. I fleira år har ho opplevd å ha han Albert gåanes på det viset, --- om ikkje som direkte trygdekall. De karran som betegnes å ha sjøfaran erverv blir jo tidligar sett på som telårskommen, så de får trede av tidligar enn landkrabban - før sekkerhet's skyld.

Ho Olga har jo sågar gått rundt i årevis og vorre oldemor, og ikkje en gong det ha ho borre preg av. Vi kan gjerne gå med på at ho tippe over en generasjons-epoke med de forsettan vi kjenner ho i dag, -tippoldemor neste.

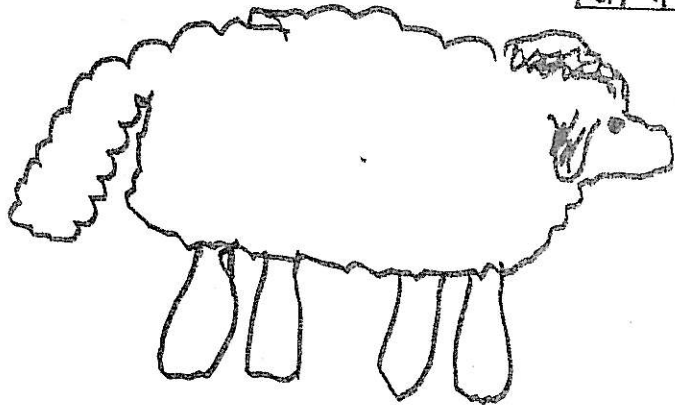
Mange er det som ønske og gi ho honnør -- i likhet med reiseselskap og sånne -- og håpe ho får masse gode pensjonstår.

Jno

BARNESIDA

Forrige vinner av kryssord/rebus ble Laila Gundersen, som får en twistpose i premie.

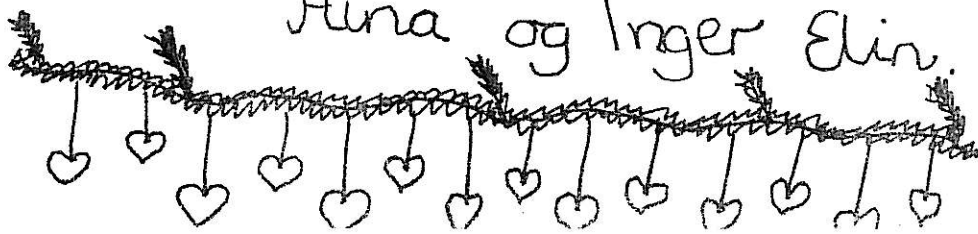
TIL ALLE LESERE AV AUSTAVINDEN!

VI ØNSKER DERE EI RIKTIG GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR.

Hilsen

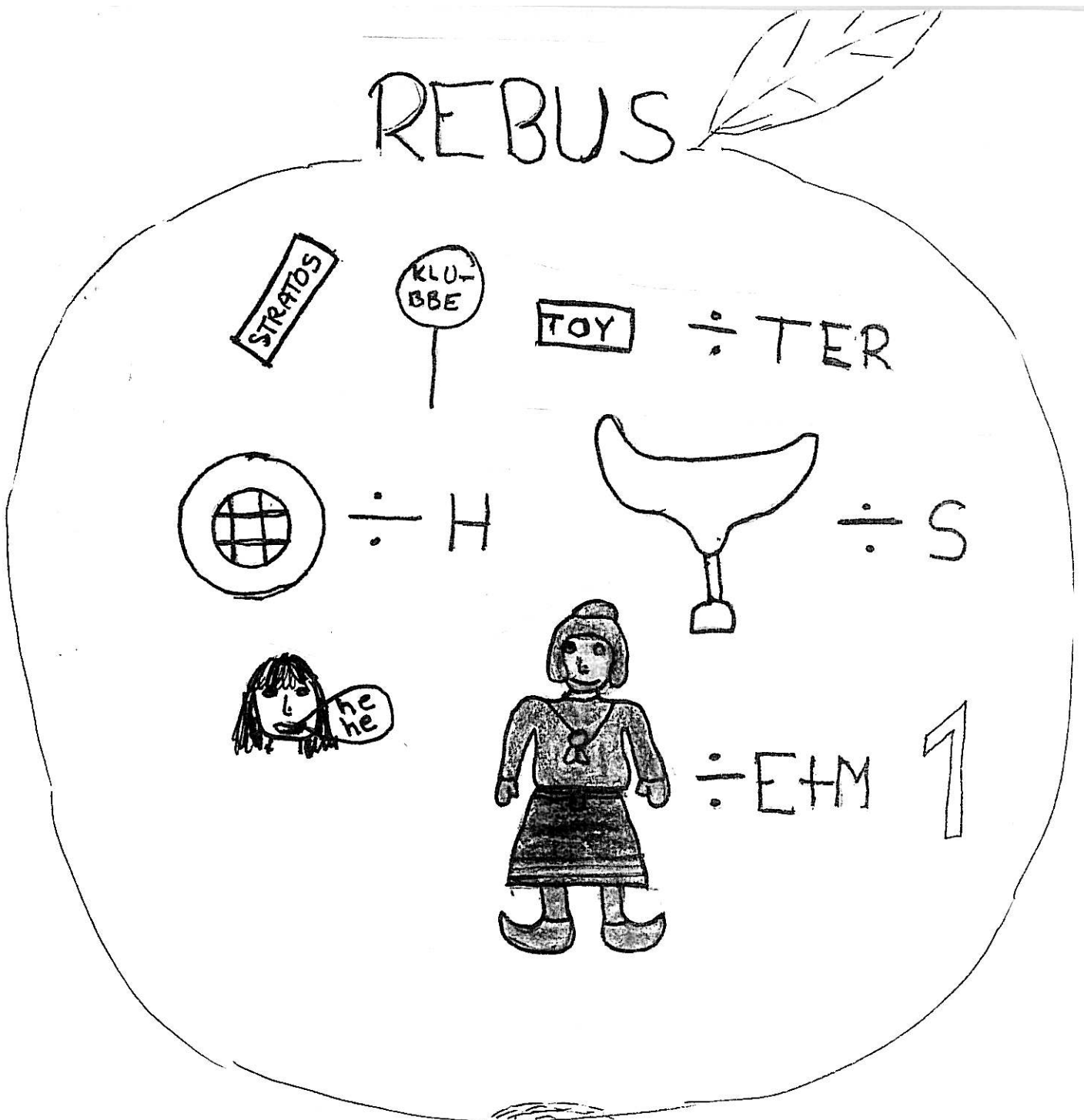

Aina og Inger Elin.

REBUS

VITSER!!

Barbereren spurte mannen:

-Vil du ha håret tilbake?

- Nei, det kan du beholde!

Ole, Ole, Se opp for stupet!

Hvilket stuuuuuuup?!

JA eller NEI?

1. Er hydrogen det samme som vannstoff?
2. Ligger Stillhetens hav ved Australia?
3. Skrev Henrik Ibsen "En glad gutt"?
4. Er tradisjon omtrent det samme som gammel skikk?
5. Er DC-9 et fly?

SLIK JEG HUSKER DEM:

DOKKER BREIN TYNNER

Han bestefar Eliseus var en heller pratsom og utadvendt person. Jeg har han Andreas Indregård "mistenkt" for å bruke han Eliseus som spåmann i Vasslaust. Med en fot på landjorda og den andre i båten hadde han vandra gjennom det meste av livet. Følgen ble kanskje at han i likhet med mange andre var plaget av gikt på sine gamle dager. Den braut i arman, i knean og i ryggen.

Å trekke sammenligning mellom dagens helsetjeneste og slik tilstandene var den gang lar seg lite gjøre. Det var helst bare å ligge der oppe på loftet i adventmörtne å jamre seg gjennom de verste rien.

De fleste har kanskje hørt om årelating og kopping, men tyinnerbrenning er vel mere ukjent. For dem som har vandret i gammel bjerkeskog har gjerne sett disse utvekstene som ble kalt knösk eller tyinner. Hvordan de kom inn i medisinen kjenner jeg ikke til, men bruken står klart frem den dag i dag.

Fintörket og smidd til små kjegler ca 1,5 cm i diameter og omtrent av samme høyde var de klare til bruk. Så lenge gikta herjet der pasienten selv kunne komme til trengtes ingen hjelp. Men når det gjalt så utilkommelig tereng som ryggen, da måtte det tilkalles "assistentlege". Etter anvisning av pasienten ble kjeglen satt på den verste knokelen, - og tent på.

Sakte men sikkert glödet den seg nedover mot det vonde punktet, et lite pust i ny og ne kunne påskynne prosessen. Etter hvert som gloen nærmet seg skinnet kunne pasienten bli noe tungpustet, men det kom aldri et gny. Ekte nordlendinger har alltid vært sterke i troen, eller overtroen om en vil si det slik. Det skulle være et godt tegn på helbredelse hvis restene av kjeglen spratt bort når den var brent ned til verken, og her skulle da ondskapen lekke ut.

At denne prosessen i dobbelt forstand brente seg inn i et guttesinn er forståelig. På godt og vondt, så skapte det i alle fall perspektiver og bakgrunn for å kunne bedømme "nöden" i dagens velferdsamfunn.

At dette legemidlet ikke var ukjent i den tids samfunn kom tydelig frem da en av bestefas' gjevnaledringer kom på besök under operasjonen.

Stillferdig åpnet han loftsdören, strauk av seg huva, hilste god kveld og signe arbeidet. - Ja dokker brein tyinner.

A.O.

GAKK - GAKK

Han Jörgen har tidligere skildret fuglelivet på Lunnes med omliggende våtmarksområder. Jeg skal her prøve å fortelle litt om det som foregår på innersida av Bryggeberget.

En villand svømmer stille -, sang vi som barn og red gråten i halsen over dens tråte skjebne. At en hel koloni av arler har sitt tilhold langs stranda her er det kanskje ikke alle som kjenner til. Nermere bestemt mellom moloen og Albertstoa.

Det er vel en fire - fem år siden vi ble oppmerksom på at en liten flokk stokkender holdt til der nede. Den store fine hannen med sin karakteristiske ring rundt halsen, samt den, som det seg hör og bör mindre og mere uanselige hunnen i sin brune drakt.

Flokken har økt fra år tiå år slik at vi siste høst talte ca. 140 på en gang, men da hadde de spredt seg helt innover til Fenestet. De kommer i oktober, og forsvinner igjen i løpet av mars. Trekker vel til sine hekkeplasser, hvor nå det måtte være.

Ellers ligger kolonien trutt her nede for landet. Bare når nordausten blir for hard drar de bort, men straks den löyer er de tilbake igjen. Det hender også at flokken gjør landgang og trekker oppover åkrene på etterplukking. Så menyen må vel slik sett bestå av fisk og potet.

For den som vokste opp under siste verdenskrig var ordet matauk et kjent begrep. Etter en dårlig flyndresesong var det heller rømslig med plass i fryseboksene, og en skummel tanke ble fött. - Andestek. - Med visse betenkeligheter ble ideen forelagt kjøkkenskjefen. Men det var spilt melk. Nei, - en spiser ikke sine venner. Tjaa - venner og venner. De to u - skyldige lammene som nylig hadde funnet veien til de för nevnte bokser, hadde vel i grunnen heller ikke gjort oss noe fortred. Jeg prøvde også med noen citat fra Skriften om menneskets råde - rett over sine medskapninger, men fant ikke gehör for slike argumenter. Nei, nei, det var nå heller ikke så alvorlig ment. Andestek på julebordet har nå aldri vært tradisjon her i bygda.

Ellers er nå disse fuglene stille og fredelige skapninger som ikke ödelegger hverken middagskvila eller nattesövn for sine naboer.

Går du en sen kveldstid, og etter at det er blitt mørkt, nedover markene, kan du plutselig höre et nærmest iritert gakk-gakk-gakk. Det er vaktmannen som varsler flokken der den er gått til ro for natten. Så suser det i mange vingepar der de hiver seg i flukt utover havet, - til fredsforstyrreren er gått heim og lagt seg.

Nå er det bare å håpe at Donald Duck og frendene hans vil fortsette å komme i årene fremover. Det er mye selskap i dem i ellers ofte livlöse vinterdager.

A.O.

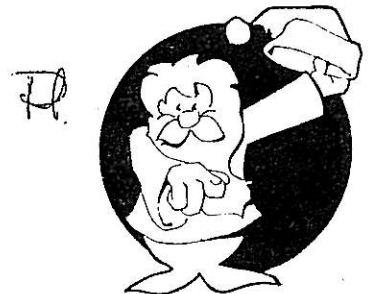
LYS I SVARTE SKAUVEN.

Det er så koselig å gå tur utover veien selv om haustmørtna sjule mykje - nå når han Edmund har belyst farsgården så rikelig. Det ser faktisk ut som han gjør arbeidsøktan kortast mulig der nordpå, og godt er det, så kan vi glede oss over at han losa oss heim om vi ikkje vinn å trimme returen heimover.

KJÖTTMEISEN

Vi hadde en langvarig hyttetur nu på seinhøsten, mens vi fikk noe lakk og malingsarbeide unnagjort i huset. Det ble første hytteturen siden vi bodde der mens vi bygde.

Mens vi var borte var det en freidig liten fyr som flyttet inn på et av rommene hvor vinduet stod på gløtt. Han tok seg godt til rette, spiste, fant ly og varme i kaldværet, og så ut til å ha det ganske bra. Pakker med tørrmat, margarin-papir og andre emballasjer var ganske frynsete i kantene etter forsøk på å få til et variert kosthold. Da vi hadde fått luftet i ei uke, ble det noenlunde brukbare forhold å puste i, og vi begynte å puske med forskjellig som skulle ordnes før vi flyttet opp igjen. Inntrengeren ble tatt på fersk gjerning, sovende som en liten fjærball oppe på rullegardinen. Han hadde tatt kveld, og lot ingen forstyrre seg. Den første sneen var kommet, og det blåste og var surt ute. Han gløttet såvidt opp og studerte oss med stor ro da vi slo på lyset, stakk så hodet under vingen for å sove videre. I dagene som fulgte tok han ingen notis av at vi var tilstede, og Marius måtte til stadighet inn å se på pippa. Det var ikke store gløttet i vinduet, men han var som et lyn til å smette ut og inn. På dagen syntes han at vi kunne la ham i fred, for han kvitret og skjente for at vi forstyrret ham i matauka. Etter hvert ble det etterlatt såpass mange visittkort at vinduet ble lukket. Han klaget sin store nød med å hakke på vinduene og hoppe rundt på vinduskarmene for å finne et innsmett. Nu får han holde seg inne på vinduskarmen, for rullegardinen er dratt ned og stenger for videre innflyvning. Husly får han fremdeles, men maten må han ut på brettet å hente.

UNGDOMSÅR

I den senere tid har verdensorganisasjonen FN bestemt at i løpet av et helt år skal en spesiell gruppe av befolkningen prioriteres. Vi har hatt kvinneår, barneår og sist ungdomsår. Dette er jo vel og bra, men er det ikke noen som blir glemt? - Jeg synes det snart skulle bli et eldreår! For det trengs! -

I vår vestlige verden har man lett for å glemme de eldre. De er blitt en tilsidesatt gruppe som er lite tilgodesett og aktet. Vi prioriterer og dyrker ungdommen. Er du ung, pen, sterk, dyktig og produktiv i samfunnet, blir du beundret, aktet og sett opp til. De unge, tenker man, har livet foran seg. De blir gitt muligheter og prioriteres så langt som det går an. Det å eldes, er blitt som en skrekk for mange. Er du blitt gammel, rynket, gråhåret og svak, er du lite populær. Da blir du ikke regnet med lenger. Du er blitt redusert og har mistet din glans og styrke og blir bare sett på som en belastning og en utgift for samfunnet.

Men har vi vanlige samfunnsborgere og politikerne glemt at det er de eldre som har slitt hardt for å bygge opp velferdstaten vi har i dag? Tenker vi på at vi har mye å takke dem for at vi sjøl har det så bra? De har arbeidet og slitt et langt liv under vanskeligere kår enn det vi har. Burde ikke de belønnes mere for sin innsats slik at de kunne se alderdommen lyst i møte både økonomisk, sosialt og menneskelig? Burde ikke hver enkel og samfunnet ta mere vare på dem? De får ingen takk. De blir glemt når godene skal deles ut. Få føler det ansvar og den respekt for dem som de fortjener. Politikerne gjør lite for dem. Bevilgningene til omsorg for de eldre er små. Men vi kan jo først og fremst gå til oss selv, vanlige samfunnsborgere. Gjør vi noe for de eldre? Mange gamle bor alene og kunne nå trenge til både besøk og hjelp av oss. De blir ofte ensomme. Mange eldre selv om de er fysisk svake, føler seg unge både av sinn og innstilling til livet. De venter fortsatt å bli sett på med den samme respekt som de alltid har vært vant til å møte. De liker ikke å bli undervurdert bare fordi de er gamle av år. Selv om de snart er 80 år, ser de framover i livet og vil leve så lenge de kan. De vil ha følelsen av at noen trenger dem, og at de er til nytte. Mange eldre sitter inne med store ressurser. De vil ha noe meningsfylt å drive med og bruke sine ressurser i pensjonsalderen. De burde ha så god økonomi at de både kunne reise litt, flikke på huset sitt og skaffe seg atspredelser. Men de fleste eldre har bare minstepensjon, og den strekker ikke til til hverken reiser, vedlikehold av huset eller lignende goeder. Dersom

de hadde mere rå til slikt, ville det være en stimulans, gjøre hverdagen mer meningsfylt, og de ville holde seg både psykisk og fysisk friske lenger. Boligene forfaller, blir nedslitte, trekkfulle og helsemessig farlige. Det blir lite råd til all/oppfyring som trengs i større, kalde hus. Det blir liten aktivitet og mange bekymringer som ofte fører til dårlig både psykisk og fysisk helse. Kommune- politikerne burde la bygge flere små, lettstelte leiligheter der de eldre kunne klare seg sjøl lenger. Men lite blir gjort. Lite blir bevilget til hjemmehjelp og hjemmesykepleie, slik at de eldre kunne klare seg bedre og lenger i sine egne hjem.

Samfunnet er bygd opp slik i dag at ofte må begge de unge ektefellene ut i arbeidslivet for å klare sine økonomiske forpliktelser. Det er blitt mere likestilling mellom kjønnene, så de fleste unge kvinner er ute i arbeidslivet. Dette har ført til at de unge ikke lenger har tid og anledning til å ta seg av sine gamle foreldre som ikke klarer seg sjøl. De gamle bor også ofte langt borte fra barn og barnebarn. De blir ensomme og hjelpesløse og føler at de er lite til nytte, og de blir redde og engstelige for hvordan de skal klare seg. Mange sitter ensomme på et gårdsbruk på landet der ingen av de unge er interessert i å overta gården. Husene forfaller, jorda blir ikke drevet, og den gamle engster seg over hvordan det hele skal gå. Mange eldre bekymrer seg så meget at det går utover psykisk helse. Det gjør ensomheta også. Før bodde alle tre generasjonene på samme gård, og de gamle ble tatt vare på, mens de samtidig følte at de var til nytte for de unge. I andre kulturer og nasjoner er det enda slik at det er en plikt og en selvfølge at de unge tar seg av sine gamle foreldre når de blir svake. Slik er det ikke i den vestlige verden. Mange eldre bor så ensomt, isolert og forlatt at de har liten og ingen hjelp fra sine egne. De kan til og med vinterstid bli så isolert at de ikke kommer seg ut. Ingen har måket snø eller strødd på isen for dem.

Det aller verste er at når de gamle er blitt så dårlige at de trenger pleie, må de stå i kø om alders- og sykehjemsplasser. Slike institusjoner er en mangelvare, og det bevilges lite og ingenting til å skaffe nye plasser for de som trenger det. Det bevilges så lite til hjemmesykepleien at få eldre får nyte godt av dette.

De gamle som får alders- og sykehjemsplasser skulle man jo tro var heldige. Men det er skjevheter der også. Alders- og sykehjemmene er på grunn av små bevilgninger underbemannet. Personalet som er der har ikke nok tid for de eldre og er overarbeidet. Det blir liten aktivisering av de gamle og liten behandling, og de gamle blir passiviserte. De blir ofte bare sittende alene på eget rom.

Ingen har tid til å prate med dem. De får lite besøk, og de blir så passiviserte at det ofte fører til utvikling av senil demente (åreforkalkning). De blir også lite respekterte, blir behandlet som barn og umundiggjorte. Dette kommer igjen av den holdningen vi i vesten har til gamle mennesker. Dersom politikerne bevilget mere penger til sykehjem, ble det råd til mere utdannet personale. Disse kunne aktivisere, arbeide med og behandle de eldre slik at mange av dem ble så friske at de kunne komme hjem igjen og der klare seg med mindre tilsyn. La oss få utbygd hjemmesykepleien og hjemmehjelpen, la oss få mere hjelpemidler og spesialutstyr i hjemmene, dag og nattpatruljer til stell og tilsyn, dagsenter der gamle kan møtes, og ^{La oss} satse på at de gamle får være lengst mulig i sine egne hjem. Flere sykehjems plasser løser ikke alle behov. Det bør heller satses på hjelpetiltak der omsorg, stell og tjenester foregår i hjemmene. Løsningen med sykehjem er så kostbar at vi ikke greier dekke etterspørselen og derfor stenger for tilbud som kunne nådd langt flere. Vi bør heller ha ferre sykehjem og satse mere på hjelpetiltak i hjemmene.

Når man sammenligner hva som blir gjort for de eldre med det som gjøres for de unge, ser man stor forskjell, men det gjøres ikke nok for de unge heller i vår tid. Det er også vanskelig for de unge i våre dager med arbeidsløse, få lærlingeplasser, for få skoleplasser og høye renter på studielån og for få tiltak for dem. Men de unge, de gjør opprør når de får det vanskelig! De høres når de får dårligere kår i samfunnet. De går til bruk av vold, kriminalitet og stoffmisbruk slik at samfunnet blir nødt til å reagere og prøve å gjøre forholdene bedre for dem. Det kan ikke de eldre. De eldre gjør ikke opprør. De høres ikke. De er for svak gruppe til det. Derfor må vi som er unge og sterke og politikerne gjøre noe med det. Alle må vi forandre våre holdninger til de eldre. Vi må verdsette dem mere for det de er og det de har gjort for oss og for samfunnet. Vi må vise dem respekt og føle vårt ansvar for dem. Politikerne må snu om kursen og satse mere på de gamle! De eldre må gis større muligheter til en mer meningsfullt, verdig og lykkelig alderdom! Får vi leve, blir vi alle en gang gammel. La ikke forholdene forbli slik at man gruer seg til det! Nå har vi hatt ungdomsår. - La oss også få et eldreår! - Det trengs! -

Marit.

LITT PÅ KRYSS OG TVERS- | ORD OG VERS

Vi er så få naboer og er derfor avhengig av godt naboskap. Særlig de naboene vi kan se fra vårt vindu og tun. No i mørketiden reagerer vi raskt på når der ikke kommer lys i husene. Forsover de seg, eller kan de være sjuk? Og der dro de på ferie- eller søndagstur.- Javell, kall det nysjerrighet, men det er også gjemt litt omsorg for naboen i dette, mener jeg.-I "Ord over grind" leser vi:

Du går fram til mi inste grind - og eg går fram til di.-
Innafor den er kvar av oss einsam, og det skal vi alltid bli.-

Står du der ikkje ein dag eg kjem, fell det meg lett å snu,-
når eg har stått litt og sett mot huset, og veit-der bor du.-

Så lenge eg veit du vil koma bortover knasande hagegrus,
og smile glad når du ser eg står her, skal eg ha heim i mitt hus.

Haldis Moren Vesaas.

Dere som har levd det meste av livsårene utenfor bygda her, har vel festa hjerte og sinn til stedet dere har skapt familie og heim. For oss som har bodd her heile livet, er det bare her tankene og sinnet finner ro. Slik som i disse vers:

Utefra verden den vide kaller en sang meg hjem.
Hjembygdens bakker blide, Herren velsigne dem.-

Kommer jeg dit om våren- heles mitt søndrede sinn.
Gyllen av smil glir tåren, over mitt slitne kinn.

Skogene, vangen og vannet, nynner meg hugen hel.
Smiler en sommer i landet, speiles den i min sjel.

Og sangen om løv som faller og sangen om løvets vår,
nynnes til døden kaller, hvor jeg i verden går.

Om jeg av mennesker minnes, kommer meg lite ved,
bare jeg vet det finnes - dette mitt kjære sted.

Utdrag av "Hjembygdens sanger" Herman Wildenvey.

Men la oss ikke bare fordypes i alvorlig livsfilosofi og bygdepatriotisme. Kanskje heller litt bygderomantikk?--

Gårdsgutten Anders går utpå hver lørda`-
for jentene treger jo også litt røkt.
En dag spurte husbond; "Hvad er det du gjør da,
Hver lørdagskveld drar du på bygda med løkt?"

Først ble Anders litt flau. Det var jo riktig det derre,
for løkta den dro han på støtt så og si.
Så svarte han åpent sin husbond og herre:
"Jo løkt må jeg ha når jeg går for og fri."

"Vi fridde da også," sa husbond fortrolig,
"men dra på ei løkt,- nei det gjorde ikke vi."
Da småklukka Anders- en smule urolig;
"Nei,- det kan jeg grant se på kjerringa di --! "

(Med lys og løkt -) Arne Paache Aasen.

Den samme A.P.Aasen har et par andre små vers med humor om et
annet tema som var mer aktuelt for 40-50 år siden,-"dispangsa-
sjon" for søndagsaktiviteter.- Hør fra" Høy skal i hus";

Ola Nrigarⁿ dro høy i hus- skjønt det var kjerketi`,
for han tenkte:"Det er tørt nå. Bli det regn så er det ille."
Men forf^{dette} fikk han kländer av den strenge kona si;
"Du skal helligholde kviledagen," gnel^{dra} hu`Mathillede.
" Det er sant nok, svarte Ola^{en} bør holde Herrens bud.
Hvis han ser meg nå, så trur jeg han òg er vel fornøyet.
Heller sitter jeg på høylasset og tenker på min Gud,
enn jeg sitter under prekestolen - og engster meg for høyet!"

De aller fleste av oss kan jo bruke frilørdagen til å få gjort
unna saker og ting som skal stelles med. Jeg tror at fedre og
forfedre fra hver eneste gård i bygda har blitt "dypt såra og
vonbroten "over denne økende svikt av GOD BYGDETRADISJON OG
GAMMEL BYGDEKULTUR.-Hvad folk steller med helt privat-på søndag
er deres sak.Men de tildels larmende aktiviteter av traktor
og redskaper ellers - rett i^fleisen på "Offentligheten" angår
hele bygdas anseelse utad.En opplever ikke slkt i byen på en
søndag, selv om en eldre^bbygdekar og mangeårig Oslomann mener
bykulturen er til så stor skade for bygdesamfundet!-Det er ikke
enkelttilfellene jeg er så opptatt av ,men den økende sedvane.!!
Bygdefolk hjalp hverandre også på søndag- med tørrhøy og potet-

berging når det var problemer med vær og frost. Det var god skikk.
Men enten det arbeides både yrkedag, og hviledag vil jeg ta med
et fint lite ord fra avisen V.G .s. lille "i Hjørnet"

Jeg liker det gode arbeidshumøret, og daglig være i vigør og sving
Hvad enten jeg har mye å gjøre, eller ikke lyster noen ting.

"Arbeidshumor" av anonyme H. M.-

Så tilslutt, - kjære dere alle i bygd og by, - bli no ikke så alt
for mye forbannet om jeg "slenger med leppa" igjen. Vi husker jo
alle det gamle ordet; "Den som elsker sitt barn (bygd), han
tukter det tidlig--". Og jeg skal avslutte min versevandring
med - selvtukt-:

Tross stigende kunnskap år for år, - (?)
er det mangt og meget vi ikke forstår.
Og dog er det noe vi har godt av å vite:
-vi snakker for meget - og lytter for lite---

Fra "Snakkomani" av- den samme-H. M.-

Takk for følge i versevandringa.

JøKo.

KORBESØK

Søndag 9. november var det korsang og stor stemning på
Grendehuset. Vi hadde besøk av Ballangen blandakor,
som framførte et variert program med stor sanglede og
smittsomt humor. Med medbrakte sanghefter og eget
orkester fikk de de frammøtte med i feiende allsanger.

Grendelaget serverte kaffe og brus i pausen, og fat
med kaffebrød hadde bygdas publikum og deltakere i all-
sang tatt med. Det blei ei trivelig kveldsstund for
de rundt 80 som var tildtete (medregnet de vel 30
gjestene fra ballangen) med både vakker og morsom sang.

Og selvsagt, som på de fleste arrangementer på Grende-
huset, (når man ser bort fra andakt og kommune og stor-
tingsvalg) var det et lite lotteri, som innbragte hele
760 kroner. Disse ble fordelt likt mellom Grendelaget
og koret fra Ballangen.

Vi håper det ikke blir så lenge til neste gang vi får
besøk av koret. De fortalte foresten at de var svært
interesert i nye medlemmer, og de som vil være med i
koret kan henvende seg til dirrigenten Alf Aronsen
eller korstyrets form. Astri S. Johansen.

VÆRFEST

I de åran som vi har hatt sauva, har vi stasjonert dem på øyan om sommren, og dem har blitt frakta over fra fastlandet med båt, og med samme metode te bake.

I år blei det problema, ikke med å få dem ut på våren, før da hadde vi dem samla, men det var da vi skulle ha dem hjem. Æ trur vi starta med de første försøkan i slutten av september. Da laga æ innhegning (samme patent som i fjor, bare at da gikk det etter oppskrifta) som æ så optimistisk hadde tenkt å lokke dem inn i. Med medbrakt kraftfor, type kunøtt A, og med mye lokk og lur klarte æ å få ett par stokka inn. Heile tia va det to stokka som ikke lot sæ lure. En søndag mens vi bodde i hytta dro ho Toril og æ av gårde. Det blåste litt fralandsvind og susen fra elva hørtas godt, men æ tenkte at han hold seg vel tel utpå dagen.

Ut for vi. Vi hadde så vidt gått klar av fjærsteinan før han kom susanes, og under landgangen på øya slo vi løs propellen. Vi måtte hiv oss på åran før å komme oss i land. Under landgangen fylltes støvlan med sjø, så det lovde jo godt allerede i startfasen. Vinden bare freska på, så da vi hadde fortøyd båten, og begynte å se etter sauva, va han blitt så sterk at vi måtte gå krokas. Sauva fikk utdelt det medbrakte for, men å prøve på å få dem i båt til land va bare å glemme. Heldigvis hadde æ medbrakt en samekniv av de der som e laga av saßblad. Etter litt leiting blandt rækveden kom det for dagen en galvanisert 4" spiker. Dem høgde æ av en passelig bette som blei sattu inn som en erstatning før messing-splinten som var føkket tvers av.

Vinden baræ freska på, og med den beliggenhet vi va kommen i, med mye stein innved land, gjorde at vi ikke torde av-gårde å legge av gårde sånn uten vidre. Slo vi laus propellen igjen, ja da har det vært rake veien te Liland. Det har jo utvilsomt bitt en omvei. Ungan va aleina i hytta så vi kunne ikke ta sjansen på å ikke komme oss avgårde i første forsøk. Etter 2-3 timers vøenting va beinan uten følelse, og hustru va det jo fra før.

Være blei bare værre, så vi blei enige om at det bare va å hiv sæ ut i det.

Vi rigga ned kalesjen, førr den verka som reine stor seile, og så var vi klar. Ho Toril på åran, og æ klar med motoren. Ut bar det. Ho fodde førr livet og da det va vatn nok kom motoren ned. Æ dro i snora, og pang der gikk han.

Vi kom oss klar av land, unngikk stor-steinan og kom oss ut i rom sjø. Resten gikk uten problema.

Sauan fikk vi i land den 15. november etter en døl miss-lykka forsøk, men det får bli ei anna historie.

NISSEBESØK

Av Knut Melangen

I et julenummer passer det kanskje å ha med litt julestoff. Da kan det høve ~~me~~ å fortelle om første gang jeg traff nissen.

Hendelsen inntraff under krigen, sansynligvis jula 1942. Vi bodde fast på hytta, og satt akkurat i stua og skulle begynne med julegrøten, da det plutselig dundra på døra.

Jeg blei redd med det samme, for det minte om den gangen tyskerne kom opp og klag

å

 på blendinga. Det hadde sett lys fra veien-.

Men den her gangen var det anna besøk. Nissen sjøl kom stabbanes inn. Og da jeg hørte at han bodde på Virak, nærmere bestemt bortmed Røssnåa, blei jeg rolig. Særlig fordi han hadde samme kremten og harkinga som han onkel Karl, da han fikk en liten juledram mot kulden borti Djupdalen. Og så hadde han med gaver, - i far min sin ryggsekk.

Ja, jeg begynte faktisk å lure på heile nissen-. Og da jeg gikk på do, og det gikk nisse-spor innom vedskjåen vår og ned mot Åa og Brubakken, tok mistanken en bestemt retning-.

Men trur du jeg sa noe om det ? Det virka som om far min og han onkel Karl hadde det trivelig, og de voksne skal man glede i jula. Det er jo gåve-tid!

ADVENTSKRINGLE

7 $\frac{1}{2}$ dl hvetemel	} blandes
$\frac{1}{2}$ dl sukker	
$\frac{1}{2}$ teskje salt	
1 teskje kardemomme	

---

100 g. margarin smuldres i melet

---

1 egg

---

2 dl. lunken melk	Blandes i
1 pk. gjær (50 gr.)	det tørre

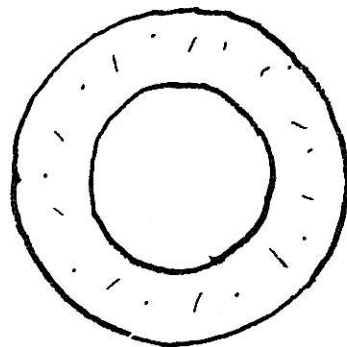
HEVES

FYLL:

Kanel	} blandes
sukker	
rosiner	

Kjevles ut og fyllet fordels utover og rulles sammen til en ring på steikeplata.

STEIKETID: 20-30 min. på 250°C.

Slekt skal følge slekters gang

Ja, slik står det da i et kjent julevers.-Når en syns det er morro å søke i gamle kirkebøker og gamle skrifter ellers, når det gjelder sin herkomst og ellers anna lokalhistorie. Og da lukker en jo ikke øynene når det står nevnt navn fra folk ellers .---

Han Knut Melangen er jo biologisk sett "bare halvblods", - men i ånd og sinn er han så fullverdig som vi heimføinger i bygda. Det er med glede og takk vi hører fra ham. I vår, blei jeg i et brev til ham, - å beskylle han for slektsskap med kona si, ho Elsa. Hvorfor han sterkt bedyret sin uskyld skal jeg ikke si noe om. - (Der er da god dølarase hos ho!) - Men fordi Knut tidligere her i bladet har skrevet litt om Ravnslekta, er jeg så freidig å fastholde min anklage om slektskap med Elsa og Råndalfolket. Og for å bruke hans egen boktittel; Hør bare! - - -

I.-Hans Rasmussen Ravn, (f. i Jylland 1646) gift 2 g. m. Johanna Widding. De hadde 5 barn, og blant dem finner vi (romert. = sl. ledd)

II.-Nils Hanssen Ravn, (f. 1690. Røkenes) gift m. Anna Sheldrup, datter av sognepr. Anders Nilssen Trondenes. - Nils/Anna s sønn;

III.-Hans Ravn (kalte seg propitær) som hadde storgård i Ervik ved Harstad. - Gift m. prested. Johanna Burchard-Trondenes. -

(De var hissige etter prestedøtrene) Hans/Johanna hadde bl. a. datra

IV.-Kristine Marie Ravn, - gift m. selveier Hartvik Pedersen Rambø i Tjeldsund. Blant deres barn finner vi SØSTRENE:

V.- Ellen Leth Ravn Hartviksd. - V.- Hanna Katrine Ravn Hartviksd, gift m. Peder Gabrielsen, Dragvik. (Han finnes også i min slektsbok!)

VI.- Hans Olsen Ravn, - gift med Oline Andersd. (Foreld. Anders Sivertsen/Elen Johansd. - Trondheim) Blant barna ders finner vi datra; VI.- Maren Johanna, gift m. Rasmus Rachløw Jørgensen, tilflytt. Rånå.

VII.- Edvard Johan Ravn, tok over gården her, - gift m. Amalie. Disse to hadde bl. a. datra:

VIII.- Anna, datra - gift m. Per Nilssen, Råndal. - Sønnene; Andreas (på Bakkan) - Oluf og Karl Mikalsen.

IX.- Knut Melangen, - gift m. VIII.- Karl, gift m. Jensine Pettersd.

X.- Elsa Solli, - Råndal. Etter dette er Knut femtemenning med sin svigermor Anette Solli. IX.- Anette, datra, gift m. Ingebrikt Solli, - Råndal. Deres datter;

X.- Elsa, - gift m. Knut Melangen. Elsa er sjettemenning m. barna!!

(x) = slektskap m. Bakkanfamiliene)

LITT OM MOLLOEN

Av Knut Melangen

Fjæra og moloen på Virak har vel i alle år hatt ei spesiell dragning på den unge slekt. Der nede har mange stifta det første bekjentskap med det fuktige element, enten frivillig gjennom badeekspedisjoner, eller ufrivillig ved å dette på havet fra moloen.

Personlig har jeg mange minner fra livet på og rundt moloen, med noen høydepunkter:

Spesielt skal her nevnes en ung Virak-borger som trødde han ville lære å svømme dersom han rett og slett stupte uti. Stupte gjorde han, -men svømme-kunsten uteblei. Men han sto botn; hodet stakk opp- i bøgedalene, og forsvant i toppene. Og det interesserte publikum på moloen så vekselvis et hode med gap som skreik, - og etterpå skumkvit bære. Men baderen lærte snart å tilpasse seg-. Han hoppa ganske enkelt opp når båra kom, - og kunne da gaule i vei uten å bli avbrutt. Etter slik å ha hoppa litt i retning Vegglandet, la han kursen 180 grader om, og tok peiling mot land. Og sånn, som ei krysning mellom en kenguru og ei nise, fikk han landkjenning rett nedafor Kongsbakk-nøstet.

To andre av nær bekjentskapskrets hadde som sport å skyve hverandre fra moloen og ut i Ofotfjorden, -med etterfølgende slåssing. Den ene har nu bygd på Virak, - ikke så langt fra moloen.

Men det var altså moloen-. Den var selvsagt anlagt for andre formål enn bading og stuping, og som standplass for krabbe-og mortfiske. Jeg har hørt at den blei bygd som nødsarbeid i 1920-åra. Kan noen si noe om det ? Finnes det bilder ?

Svar på spørsmål side 17:

1. Ja.
2. Nei, på månen.
3. Nei, Bjørnstjerne Bjørnson
4. Ja.
5. Ja.

Løsning på Rebus side 17 :
GOD JUL TIL ALLE SAMMEN!

Mat fra gamle dager

For noen år siden kom det ut ei bok som het "Nordlandsmat". Forfatteren het Ardis Kaspersen, og i denne boka har hun samlet gamle matoppskrifter fra Bindal i sør til Lofoten i nord. Dessuten har hun skrevet ned det gamle folk har fortalt om mattradisjoner og gamle skikker opp gjennom tidene.

En god del av oppskriftene i boka kan med fordel brukes også av oss moderne mennesker, men jeg har plukket ut et par fra første del av attenhundreårene og som jeg synes er artige, så får enhver avgjøre om de finner dem "bruknes":

Rørt Smør.

Tag Smør og Fløde og Hvedemel.

Rør om!

Før Smøret smelter, min søde Sjell!

Rør om!

Og mens det koger bliv ved at røre,

Du med den Røren maa ei ophøre.

Rør om, rør dyktig

Rør stedse, Rør om!

Lax at koge.

Naar først man fanget har en Lax

Man skraber den og skjær den strags

Iflade pene Skiver!

Man helder da af Vandet paa

Saa at det over den kan staae.

Og smagen den opliver

Med dyktig Salt og Ingefær,

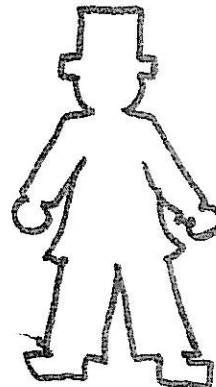
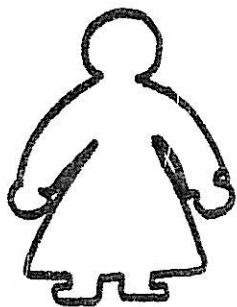
Med Peberkorn og Nelliker

Samt nogle Laurbærblade.

Naar den har kocht en Ottendel

Af vad det kaldes Time hel,

Man den anrette lade.

Vi finner også en hel del av både gamle og nyere grøt-oppskrifter, så hvis noen vil prøve en ny vri på julegrøten, så prøv denne:

Smeitgrøt.

Renset torskelever kokes lett i vann uten tilsetning av salt. Fettet fløtes av og brukes i grøten. Denne kokes av $\frac{1}{2}$ l vann og $\frac{1}{2}$ l surmelk. Denne blandingen kokes opp og tilsettes grynmel til grøten er passe tykk. Når grøten er ferdigkokt, har en i $1\frac{1}{2}$ dl leverfett og rører godt om. Serveres med sirupsøye og dekkes med skiver av mysost. Er deilig med kald melk, sies det.

Til slutt et par gamle husråd fra den tida da mat ble brukt til å kurere sykdom:

Medisin mot betente sår var en diet av melkevelling og sukkervann. Varte sykdommen lenge, måtte en skjote på med egg og kjøttsuppe.

Hvis blodet strømmet til hode, hjertet og leveren, måtte en bruke melretter. Kald melkevelling, tynn melk og tynn kjøttsuppe. Ingen spirituose drikker, ikke egg eller belgfrukter. Kaffe og sjokolade var også forbudt.

Mot "brystve" var det beste rådet å tygge tørkede reintarmer, det skulle etter sigende ikke være så ille.

Foruten dette som jeg har nevnt, fins det i denne boka oppskrifter for både fattige og rike (det var jo stor forskjell på dem før i tida), krisemat fra siste krig, ølbrygging og mye annet. Kort sagt, litt for enhver smak.

Kanskje noen ideer å hente?

Gyda

Minnrestund for gammelbåten

Av Knut Melangen

Han pappa kjøpte bruktbåt på Fagernes i 1925. Etter noen års ferdsel rundt Framnes-lia og innover Rombaken ,havna den på Virak da hytta blei bygd i de første magre 30 - år. Og fikk fast stasjon innafor leira, mellom båtsettan hannes onkel Karl og han onkel Edvin.

Og etter et langt liv til sjøs, mellom Saltvik-klubben og Mollfor-vika og Skjom-grunnen, havna den i lag med mæ i Råndalen. Etter far min si mening var den da nærmest kondemnabel og snart livsfarlig, og han for sin del gikk nu over til plast-. Men hadde æ lyst på en billig handel og ville koste frakt, så hadde æ nok båt noen år, til økonomisk ryggrad tillot nyinvestering.

Det blei handel, og han Kåre Bjerkelund sto for frakta. Og gammelbåten tjente mæ: trofast på Råndalsvatnet, -etter at æ hadde kvellit litervis med tjære i han. Når han bare fikk trutne om våren, var han tett mellom revner og på-nagla bord-bøter.

Men stor-stormen i fjor høst blei for mye. Gammelbåten blei sletra stein-i-mellom i støa, og da han gikk til vanns igjen i vår, oppdaga vi fadesen: Som oldinga flest var gammelbåten plaga med vatnet. Han var alvorlig utett i området rett framfor nuglhollet. Stålplast og silikon nytta lite. Og siden det oppstår problemer når du skal ro med ei hand og ause med den andre, var det inga råd: Gammelbåten måtte slettes av registeret, snart 70 år gammel.

Og en våt oktoberdag i Råndalen skjedde det: Der lå gammelbåten i en haug i fjæra. Pulverisert med slegga, dynka med slumpen av sommerens grillvæske, i full fyr mot grå høsthimmel.

Og æ så på den grønne og kvite ripa. Og mintes barndoms båtliv på Virak-:

Tenkte på turer ut med flyndregarn. Vi måtte passe floa og ro så snart båten flaut leira nedover elveløpet. Så sto man, 9 - 10 år gammel, framme i baugen og så etter stein. Bror min rodde og far min hamla på baktofta,

og æ skulle rope "høyre" eller "venstre" når æ så stein og berg nærma sæ vnder vannskorpa. Og nåde mæ om det blei grunnstøting! Et voldsomt ansvar! Problemet var at æ aldri var sikker på om æ skulle skrike "høyre!" når æ så en stein på høyresida, eller om æ skulle rope "venstre!", så far min kunne svinge til venstre for å unngå steinen til høyre! Eller omvendt. Og det her gjaldt bare når æ sto i framskotten og så framover. Om æ snudde mæ mot far min for å rope, blei det dobbelt så vanskelig. For da blei jo det som var høyre for mæ, venstre for han pappa, og ka skulle æ da rope? Æ kleip igjen auan og håpa vi flaut over-. Og så small det, og korsen blei det ikke for mæ da? Tøffe tider!

Æ så på et lappa båtboard som brann-. Den der bota kom vel den gangen han broder Per Almar og han Helge Ravn tok om bord den tyske jernbøya på Risøya, og rodde den heim i kuling! Bøya rulla i sjøgangen, og båtboardan klevna og han pappa blei mannbisk! Og æ kosa mæ. Der fikk han Per Almar igjen for fliringa når æ så etter stein!

Og æ tenkte på den gangen Skjomvinden tok oss igjen på tur fra Skjærvik. Ho Liv og æ satt baki skotten og skreik, og båra slo båten på tvers. Den neste velta oss nesten, og slo han pappa halvveis over ripa. Men han fikk retta opp, og vi kom oss rundt moloen og inn. Ho bestemor gråt da vi kom opp i Mellastua. Ho og han bestefar hadde stått i kammersvinduet og sett-.

Der brant nuglhollet! Ja, vi var fri for nugla, han Edmund og han Hansemann og æ, da vi rodde til Øyan. Tulla så en pinne inn i et lommetørkle og satte i hollet. Kommet til Støtta flaut pliktene og auskaret i båten-. Han Hansemann var yngst og skulle ause. Auskaret var oppflisa, og hekta sæ fast i lommetørkleet. Og plutselig lå snørrlørva og flaut attmed Støtta, mens han Hansemann skreik og satt med tommelfingeren i nuglhollet. Vatnet gikk opp i trøyearmen og ut rundt snippen-. Nu hadde vi et lommetørkle til, og når han Hansemann fikk det rundt tommelfingeren, blei nugla gulle god. Men han var bra lei før vi var på Øyan-.

Ja, sånn kan man miære ved en gammel båts bålferd. Og til våren blir det plast og påhengs-.

ETTERMIDDAGSSAMLINGSSTUND PÅ GRENDEHUSET

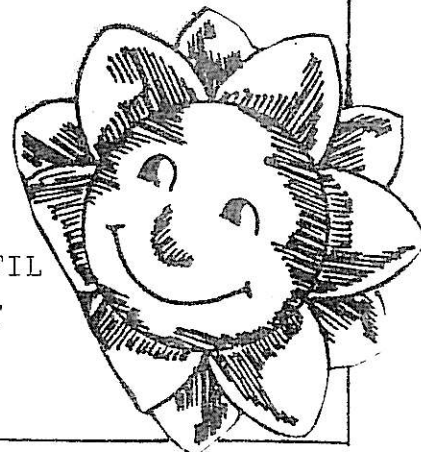
Det hadde gått flere kalenderår siden Sanitesforeninga sist hadde arrangert noen sammenkomst i all sin besjedenhet på "skolen". Men den 12. oktober prøvde vi å blåse liv i den gamle tradisjonen.

Sanitesforeninga arbeider jo for kreftsaken som en av sine viktigste "hjertebarn". I forbindelse med at Kreftdagen var jo på samme tid, bestete vi oss for at innteken på loddsalget skulle gå uavkorta til kreftarbeidet. Ikke så særlig mange hadde sett seg anledning på søndag ettermiddagen til å gå på "gymsalen", men de som var til stede, var rettelig velkommen. Anne Berit hadde med seg gitaren og alle sang med den stemme de hadde - selv om forkjølelse og styggedom florerte. Vi hadde fått lovning på en "helsemester" som skulle foredrage om kreftforskning, men uforutsette ting stoppa han, så den sida av saka fikk ikke den lysning den var verdt. Men da loddsalget kom i gang, da blei det snakk om verdier, - de var ikkje snau de som åpna pengebøker, - og virkelig viste hva de ønska å gjøre for den gode sak. Heile 1431 kroner kom inn - og med nåkken attåt-, er de oversendt til rette vedkommende, som sikkert har gapende behov for dem.

Sanitesforeninga ønsker her å takke alle de som støtta så godtlopp om tiltaket.

P. V. S.
Ingebjørg

GRENDEHUSSTYRET SENDER EN STOR TAKK TIL
ANNA RAVN, FOR DET FLOTTE KJØLESKAPET
HUN HAR FORÆRT GRENDEHUSET !

ORDTAK

Det finnes en mengde forskjellige ordtak, og her kan du lese noen sterkt forkortet. Første bokstav i hvert ord er det eneste du får oppgitt, resten må du finne ut selv. Her kommer de:

1. B S E A: _____

2. E S G I S: _____

3. E F I H E B E T P T: _____

4. U M O D D H I: _____

5. D S T K S G K S B: _____

6. J F K J M S: _____

7. M S H G I M: _____

8. S M R S L M: _____

9. K B H M N: _____

10. D V B H S T S H D P: _____

11. E D S K K D S S: _____

12. D S L S L B: _____

13. T E S T E G: _____

14. Æ V L: _____

15. Å G O B E V: _____

16. B B M H B: _____

17. L E R T A O: _____

18. M B S G E S Å: _____

19. D E I G A S G: _____

20. N D R P P S D D P K: _____

Riktig løsning kommer i neste nummer.

F O L K I F A R T A .

Vi hører så mye snakk om å gå tjenestevei nå om dagen, og om ikke alle bokstavelig talt gjør det, så hender det i hvert fall at man tar det med ro på vei til tjeneste.

Vi kan oppleve ferdselsåra tilsatt polering så framdrifta auka betraktelig, gjerna med den effekt at kjøretøyet kjem med breisida først.

Det hadde vært litt slingring i morrateperaturen de første novemberdagen, og Nor Vei's etterlatenskaper hadde sugd seg fast på bildekkan. De var nesten som italienske dansesko med lakksola. Just det forholdet gjorde at æ holdt ganske godt til høyre, så folk med fart og fære kunne passere uten hinder.

Etter kvart som årstallan ha auka, så har bygdefolket ordna seg med arbeid borti "byen". Det kan høve seg sånn at man ser naboan på arbeidsvei,- og slik kan man forvesse seg om at de eksiterer. Ka slags utveking som ellers kan skje mellom kvar gang man har kvarandre i tale uten telefon,- det er ikkje alltid like enkelt å følge med.

I så måte var det her en morra to av mine gode naboer såg sæ heilt forbalt over sånn lusekjørera som slappes laus på landeveien, og naturlig nok ønske de å kvitte seg med sånn tidheft, så de fôr forbi. Passasjeren i nabogliset konstaterte momentant at sneglekjøraren var ei telårskommen gammel kjærring, så det var ikkje rart om farta hadde dabba av i takt med reaksjonan før øvrig.

Høvet var no slik at vi skulle til samme stoppestad, så der fikk de kjenning på mæ, og det såg i hvert fall ut så førarn ikkje syntes tidens tann hadde tært så særdeks siden vi såges sist, - han gav i hvert fall tegn på nabokjennskap. Det er blitt meg fortalt at passasjeren også kjente meg når sannheta blei lagt for dagen.

Epidosen har lært meg ikkje å se konsentrert ut hvor sakte det enn går framover i livet, - da kan følgen bli at jeg blir tilbuddt pensjon før tida,- og en ting til: EN GOD LATTER blant folk i farta.

JNB.

AUSTAVINDEN

ØNSKER
ALLE SINE LESERE
OG
ANNONSØRER

GOD JUL

OG

GODT NYTT ÅR

S. THORSTENSEN A/S
8540 BALLANGEN

Pris og kvalitet -
fører oss i tet.

ANKENES
NARVIK
BJERKVIK

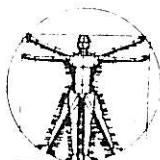
Alt hva du trenger av belegg og tapet,
vi har det på tilbud - selv beste kvalitet.

A. ANTONSEN

DAGLIGVARER - SKIPSHANDEL

8520 Ankenesstrand Tlf.: 56 154 - priv. 56 156

- Trening
- Badstu

- Boblebad
- Solstudio

HAVNA TRENINGSSENTER

Innehaver: Fysioterapeut Bjørn Nytrø

Fagernesvn. 3 - 8500 Narvik
Telefon 45450

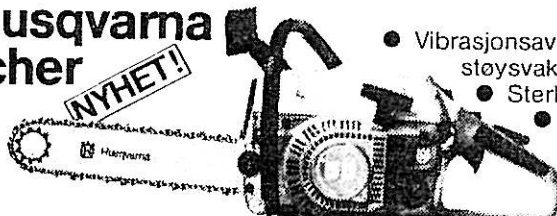
BLI FRISK OG SUNN, MED OSS EN STUND.

Myklevold og sønner

BALLANGEN - ANKENES

FERSKE BRØD OG KAKER, KJENN HVOR GODT DET SMAKER!

Vi har Husqvarna
50 Rancher

- Vibrasjonsavdempet og støysvak.
- Sterk på lave turtall.
- Enkel og trygg å sage med.

 Husqvarna
Motorsageekspertene.

ARNOY & CO

Fagernesveien 8 - 8500 Narvik

OFOTENS BESTE

10% PÅ SMS

(Sparing med
skattefradrag)

Ankenes Sparebank

- i stadig vekst

Telefoner:

Narvik: (082) 46 020

Bjerkvik Sparebank: (082) 52 101

Håkvik: (082) 59 355